

การผลิตสื่อเพื่อการส่งเสริมเผยแพร่ (สื่อเสียง) ประจำปี 2558

จัดทำโดย

นางสาวบุณทริกา ไตรโกมุท
งานผลิต และพัฒนาสื่อ ฝ่ายพัฒนาสื่อการส่งเสริม

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มก.

สารบัญ

	หน้า
1. เรื่อง การทำเกษตรแนวใหม่ กับ อาจารย์ทองธรรมดา (ตอนที่1)	3
2. เรื่อง การทำเกษตรแนวใหม่ กับ อาจารย์ทองธรรมดา (ตอนที่ 2)	5
3. เรื่อง การทำเกษตรแนวใหม่ กับ อาจารย์ทองธรรมดา (ตอนที่ 3)	7
4. เรื่อง การปลูกลองกองคุณภาพ	9
5. เรื่อง ไก่ 3 x 9	10
6. เรื่อง โครงการครึ่งไร่คลายจน	11
7. เรื่อง เทคนิคการทำให้มะนาวออกนอกฤดู	13
8. เรื่อง เทคนิคการทำให้มะนาวมีผลทั้งปีและการทำให้ผลแก่ช้า	15
9. เรื่อง การต่อเชื้อราบิวเวอเรียด้วยข้าว	17
10. เรื่อง เทคนิคการเร่งมะนาว หรือ ผลไม้ให้แก่เร็วขึ้น	18

บทรายการวิทยุ	:	เรื่อง การทำเกษตรแนวใหม่ กับ อาจารย์ทอง ธรรมดา(ตอนที่1)
รายการ คุยกัน 9 โมง	:	วันจันทร์ที่ 28 กรกฎาคม 2557 เวลา 09.05 – 09.55 น. ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ม.ก.
สัมภาษณ์	:	อาจารย์วีรยุทธ ศรีเลอจันทร์ (อ.ทอง ธรรมดา ปราชญ์เกษตรจากศูนย์เรียนรู้ เพชรพิมาย และ สมาชิกสภาเกษตรกร จ.นครราชสีมา)
ดำเนินรายการโดย	:	บุณทริกา ไตรโกมุท และ อนงนาฏ ผลประเสริฐ

เนื้อหาโดยสรุป

อาจารย์วีรยุทธ ศรีเลอจันทร์ หรือ หรือ อาจารย์ทอง ธรรมดา เป็นปราชญ์ผู้มีความรู้ทางการเกษตร จากศูนย์เรียนรู้เพชรพิมาย อ.พิมาย จ.นครราชสีมา อาจารย์รับเชิญเป็นวิทยากรให้กับรายการ ให้คำแนะนำแนวทางการทำเกษตรแนวใหม่ซึ่งเป็นแนวทางให้เกษตรกรเกิดแนวคิดที่จะแก้ไขปัญหาราคาพืชผลการเกษตรตกต่ำ จะทำอย่างไรให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้ อาจารย์ได้ให้แนวคิดที่ว่า คนส่วนใหญ่คิดว่าฤดูกาลทำให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่ดีขึ้น เป็นความเข้าใจที่ผิด สิ่งที่คนส่วนใหญ่เข้าใจผิดเกี่ยวกับการปลูกพืชมีอยู่หลายข้อด้วยกัน คือ เข้าใจว่าควรปลูกพืชในฤดูฝน รอฝนตกแล้วจึงปลูกพืช เป็นความเข้าใจผิดที่รุนแรงเพราะกว่าพืชจะโตก็กลายเป็นฤดูแล้ง พืชที่กำลังเจริญเติบโตจึงขาดน้ำอย่างเช่นในกรณีอำเภอพิมาย มีการปลูกข้าว 1 ปี 3 ครั้งแต่ไม่ได้เก็บเกี่ยว การปลูกต้นไม้ในฤดูฝน อีกเหตุผลหนึ่งระบบรากของต้นไม้ที่ขึ้นยังไม่แข็งแรงก็จะเสียหาย รากพืชหายใจไม่ได้ นอกจากนั้นดินชั้นสูง ดินเหลวและอาจทำให้ต้นไม้ที่ปลูกล้มได้ง่าย ฟังเช่นนี้หลายคนอาจบอกว่าจะป้องกันไม่ให้ไม้ล้มก็ให้นำไม้ปักค้ำยันลำต้น แต่เมื่อฝนตกลงมาทั้งไม้ค้ำ ทั้งต้นไม้ก็จะโค่นล้มไปด้วยกันเพราะดินอ่อนนั่นเอง ดังนั้น ฤดูฝนจึงเป็นฤดูที่ไม่ควรปลูกพืช

ฤดูที่ควรปลูกพืช คือ ฤดูหนาว เพราะฤดูหนาวฝนไม่ตกมาก เมื่อปลูกพืชก็จะจัดระบบน้ำให้ ใช้พางหมคลุมรากจะแข็งแรง รอบวงที่เราปลูกพืชนั้นเราไม่ได้รดน้ำและมีความแห้งรอบๆรากจึงไม่มีหญ้าขึ้นและ ผู้ปลูกจึงไม่ต้องกังวลว่าจะมีศัตรูพืชมาทำลาย หรือรบกวนการเจริญเติบโตของพืชที่ปลูก ถ้ารดน้ำและขุดดินรากพืชจะเจริญเติบโตได้ดี ธรรมชาติของต้นไม้ที่ฤดูหนาวจะพักต้น หากเรามีการให้น้ำบำรุงต้นอย่างดีต้นไม้ที่ปลูกก็จะมี ความพร้อมที่จะผลิใบในฤดูร้อนและเมื่อเข้าสู่หน้าฝนได้รับไนโตรเจนจากน้ำฝนต้นไม้ก็จะยิ่งเจริญงอกงามดี อยากรู้ให้ผู้ฟังตั้งข้อสงสัยเถียงว่าจริงหรือไม่

การทำเกษตรนั้น มีคำว่าศาสตร์ต่อท้าย ศาสตร์คือ ความรู้ เพราะฉะนั้นเมื่อทำเกษตรต้องทำแบบวิทยาศาสตร์อย่าทำแบบไสยศาสตร์ ต้องมีเหตุมีผล อธิบายได้ เนื่องจากดินฟ้าอากาศปัจจุบันเปลี่ยนแปลงมาก เกษตรกรโดยเฉพาะที่ปลูกแต่พืชเฉพาะ เช่น ชาวนาจึงไม่สามารถคาดเดาอากาศได้ดังเดิม เช่นที่อำเภอพิมาย พืชหลักๆ คือข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ทุกพืชต้องอาศัยน้ำฝนเพราะอำเภอพิมายไม่มีชลประทาน เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังซึ่งขณะนี้เป็รอบที่สามของปียังไม่ได้ผลผลิตแม้แต่รุ่นเดียวเพราะไม่มีน้ำเพียงพอ ต้นทุนในการปลูกจึงสูง ซึ่งเกษตรกรทางภาคอีสานประสบปัญหานี้ ต่อไปการปลูกพืชเชิงเดี่ยวจะทำให้ไม่ได้อีกแล้ว ผวนวกกับการเปิด AEC ผลผลิตของประเทศเพื่อนบ้านสามารถเข้ามาขายแข่งได้เพราะเปิดเสรีการค้า ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่เกษตรกรควรทราบถึงผลกระทบต่อเกษตรกร เกษตรกรควรทราบและภาครัฐควรมีนโยบายเตรียมรับมือ วิธีการรับมือกับปัญหาของเกษตรกรวิธีหนึ่งคือ การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปลูกพืชผสมผสาน เรามีรายได้ 3 วัน แต่รายจ่ายมีทุกวัน จะหาที่ไหนมาจ่าย ดังนั้น หลักการง่ายๆคือ อย่ามุ่งแต่การขายให้ใส่ใจการทำกิน เพราะรายได้มีจำกัดแต่รายจ่ายมีมากขึ้นตามยุคสมัย ตามการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การทำเกษตรจึงต้องทำแบบผสมผสาน ขอให้อย่ามุ่งแต่การขายให้ใส่ใจทำกิน ถ้าทำมาแล้วต้องซื้อข่าวสารก็ควรเลิกทำ ถ้าทำเกษตรแล้วต้องซื้อข้าว ตะไคร้

โหราพา ไบเมกรุด พริกกินแต่ต้องซื้อครั้งละ 5 บาท มากินก็ไม่ควรทำเกษตร เพราะสิ่งเหล่านี้เราปลูกเองได้ ถ้าท่านใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น ท่านก็ต้องขายสิ่งที่จำเป็น อยากรู้ว่าพี่น้องเกษตรกรควรทำอะไรแน่แต่การขายให้ใส่ใจทำกินไว้ การทำการเกษตรต้องมีการวางแผนการปลูก ให้ถามตนเองก่อนว่าปลูกทำไม เพื่ออะไร ปลูกแล้วได้อะไร ถ้าวางแผนไม่ได้อย่าเพิ่งปลูกเพราะจะมีปัญหาตามมามากมาย ไม่ว่าจะขุดดิน หรือโค่นออกก็ต้องมีต้นทุน ดังนั้น การทำเกษตรควรทำ 3 ขั้นก่อน คือ ขั้นที่ 1อย่าปลูกเยอะ ให้ปลูกเพื่อเรียนรู้ก่อน ปลูกให้เข้าใจพืชว่าปลูกอย่างไร พืชโตอย่างไร มีโรคแมลงอะไรบ้าง เมื่อเข้าใจแล้วให้ทำในขั้นที่ 2 คือ บังคับให้ออกในช่วงแพงให้ได้ เช่น ปลูกมะนาว ปลูก 10 ต้น เรียนรู้จนเข้าใจว่ารู้จักต้นมะนาวดีแล้ว ลองบังคับให้ออกนอกฤดูปรากฏว่าออก 3 ต้น แบบนี้อ่าเพิ่มขยายไปขั้นที่ 2 แต่ถ้าได้เกินครึ่ง (7 ต้น) ก็เริ่มทำมะนาวนอกฤดูได้ ขั้นที่ 2 จะช่วยให้เรามีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างมากหรือไม่ คำตอบคือไม่ทั้งนี้เป็นเพราะฤดูกาล มีช่วงที่มะนาวถูกด้วย เฉลี่ยกับที่ทำนอกฤดู คือ อยู่ได้ ยังไม่ร่ำรวย ถ้าต้องการร่ำรวยให้ทำขั้นที่ 3 คือ การแปรรูป การขยายพันธุ์ขาย ขายกิ่งพันธุ์สามารถขายได้ทุกปี เช่น ขายผลมะนาวรวมทั้งต้นได้ 100 บาท แต่ขายกิ่งพันธุ์กิ่งละ 50 บาท 1 ต้นขยายได้ 10 กิ่งเป็นเงิน 1 ต้นได้ 500 บาท อย่างน้อย 1 ปี ทำได้ 6-7 ครั้ง ก็จะได้เงินเป็น 3-4 พัน ขายลูกนอกฤดูอาจไม่ถึง การตอนกิ่งขายมีข้อดีก็คือ ต้นทุนการตอนกิ่งถูกมากเพียงใช้ขุยมะพร้าวกับถุงพลาสติก สิ่งนี้น่าจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งเกษตรกรควรให้ความสำคัญกับองค์ความรู้ คนที่เรียนเกษตรมักไม่ได้ทำเกษตร คนที่ทำเกษตรไม่ได้เรียนเกษตร ดังนั้น คนที่ทำเกษตรจึงต้องหมั่นหาองค์ความรู้ เพื่อนำมาต่อยอดให้ได้ ขณะเดียวกันคนที่เรียนเกษตรหากมาทำเกษตรก็ต้องร่วมมือกันแบ่งปันองค์ความรู้กันและกัน ปัจจุบันมีแหล่งความรู้มากมายที่สามารถหาได้ง่ายๆจากอินเทอร์เน็ตและหน่วยงานรัฐ***

บทรายการวิทยุ	:	เรื่อง การทำเกษตรแนวใหม่ กับ อาจารย์ทอง ธรรมดา(ตอนที่2)
รายการ คู่กัน 9 โมง	:	วันจันทร์ที่ 25 สิงหาคม 2557 เวลา 09.05 – 09.55 น. ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ม.ก.
สัมภาษณ์	:	อาจารย์วิรัช ศรีเลิศจันทร์ (อ.ทอง ธรรมดา ปราชญ์เกษตรจากศูนย์เรียนรู้ เพชรพิมาย และ สมาชิกสภาเกษตรกร จ.นครราชสีมา)
ดำเนินรายการโดย	:	บุณทริกา ไตรโกมุท

เนื้อหาโดยสรุป

อาจารย์ทอง ธรรมดา ได้กล่าวถึง การทำการเกษตรแนวใหม่ว่า ปัญหาการพัฒนาด้านการทำเกษตรของไทยส่วนหนึ่งมาจากคนที่เรียนด้านเกษตรไม่ได้ทำการเกษตร คนที่ทำเกษตรไม่ได้เรียนเกษตร ส่วนใหญ่ทำเกษตรตามแบบครูพักลักจำ การพัฒนาการเกษตรของไทยจึงเป็นไปอย่างช้าๆทำถูกบ้างผิดบ้างแต่ส่วนใหญ่ที่อาจารย์พบคือ เกษตรกรส่วนใหญ่ทำผิดเหมือนกัน ได้แก่ การใส่ปุ๋ย เกษตรกรส่วนใหญ่ใส่ที่โคนต้นซึ่งความจริงแล้วรากฝอยเป็นรากที่สามารถดูดกินอาหารได้ซึ่งจะออกตรงบริเวณชายทรงพุ่ม เราจะทราบได้อย่างไรว่ารากฝอยของต้นไม้ที่อยู่ที่ใด วิธีการ คือ ให้โน้มกิ่งไม้ต้นนั้นลงมาขนานกับพื้น ปลายกิ่งถึงไหนปลายรากถึงนั้น ดังนั้นบริเวณที่ใส่ปุ๋ยก็คือปลายกิ่งเข้ามาหน่อยนึงแล้วก็ออกไปหน่อยนึงจึงเรียกว่าปลายทรงพุ่ม ไม่ใช่เพียงแค่ประเทศไทยที่ใส่ปุ๋ยผิดประเทศเพื่อนบ้านเราก็ใส่ผิดเช่นกัน สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ทำให้เกษตรกรต้องลงทุนกับปุ๋ยมาก นอกจากนี้ เกษตรกรยังใส่ปุ๋ยผิดที่ ผิดเวลา ผิดอัตรา และผิดสูตรอีกด้วย **ผิดที่** คือ ใส่ปุ๋ยในที่ที่รากดูดกินไม่ได้ อย่างที่ได้กล่าวไป **ผิดเวลา** คือ เกษตรกรไม่รู้ช่วงจังหวะของการใส่ปุ๋ย เช่น ชาวนา เมื่อถึงเวลาใส่ปุ๋ยก็นำมาใส่ต้นข้าวทั้งๆที่ต้นข้าวยังไม่ขาดปุ๋ย ดังนั้นชาวนาต้องสังเกตก่อนว่าต้นพืชของเราถึงเวลาใส่ปุ๋ยหรือไม่ วิธีการอาจดูจากลักษณะของการเจริญเติบโตของใบถ้าแสดงอาการว่าขาด เช่น ใบเหลือง แล้วจึงใส่ ถ้าเขียวต้อยก็ไม่ต้องใส่เพราะพืชยังไม่ขาดยังมีธาตุอาหารพอ ซึ่งปัจจุบันกรมการข้าวมีการแจกแผ่นเทียบสีใบข้าวเพื่อเทียบสีใบข้าว ถ้าสีใบข้าวเกินเลข 3 ขึ้นไปไม่ต้องใส่ปุ๋ย ถ้าต่ำกว่าจึงใส่ การไม่ใส่ปุ๋ยเกินความจำเป็นเพียงครั้งก็ช่วยลดต้นทุนค่าปุ๋ยได้มาก 1 ไร่เกษตรกรต้องใส่ปุ๋ย 30-50 กิโลกรัม ถ้า 10 กว่าไร่ก็ต้องใส่ประมาณ 10 กระสอบ ปุ๋ย 1 กระสอบราคาเกือบพันบาท นอกจากนี้ต้องมีค่าแรงด้วย และมีผลเสียหากใส่ปุ๋ยเกินความจำเป็น

แต่หากให้ปุ๋ยเหมือนกันทั้งแปลงแล้วเกิดปัญหาต้นข้าวใบเหลืองเป็นหย่อมๆให้สังเกตว่าสาเหตุอาจเกิดจากดินเป็นกรดทำให้รากดูดธาตุอาหารไปกินไม่ได้จึงควรวีเคราะห์ดินก่อนเพราะอาจไม่ได้เกิดจากการขาดปุ๋ยเพราะเราใส่ปุ๋ยเหมือนกันทั้งแปลง ดังนั้น ถ้าจะให้ปุ๋ยให้เปลี่ยนเป็นกรดทางใบเพื่อให้ต้นข้าวได้ปุ๋ยหรือถ้าต้องการทดสอบว่าเกิดปัญหาที่ระบปราก เกิดจากดินเป็นกรดจริงหรือไม่ ให้ทดลองใส่ปุ๋ยทางดินหากต้นข้าวยังมีอาการใบเหลืองแสดงว่าเกิดจากสาเหตุที่กล่าวแน่นอน หรือใช้วิธีการที่เกษตรกรทำได้อย่างง่ายและประหยัดโดยใช้การฉีดน้ำมูลสุกรหรือขี้หมู มี วิธีทำ คือ ใช้ขี้หมูตากแห้ง 3 กิโลกรัม แช่น้ำ 200 ลิตร แช่ไว้ 3 คืนหลังจากนั้นนำน้ำ 200 ลิตรนั้นฉีดที่โคนข้าว น้ำนี้ใช้กับทุกพืชได้เช่นกัน หากต้นข้าวบริเวณนั้นเหลืองมากให้เพิ่มยูเรียถึงละ 1 กิโลกรัม(สูตร 4-16-00) แล้วนำน้ำขี้หมูผสมยูเรียฉีดพ่นบริเวณที่เหลือง ภายใน 7-10วันตรงบริเวณนั้นจะเขียวคืนมาทันทีซึ่งขี้หมู 3กิโลกรัมกับยูเรีย 1 กิโลกรัมลงทุนไม่แพงถูกกว่าใส่ทางดินใช้ในกรณีที่พืชขาดอาหารแล้วยังทำให้เมล็ดเต็ม รวงโต น้ำหนักดี เพราะขี้หมูมีโปแตสเซียมและฟอสฟอรัสสูง ทำให้ประหยัด สิ่งนี้คือการใส่ปุ๋ยผิดที่ ผิดเวลา

ส่วน**ผิดอัตรา**คือ ทุกวันนี้เกษตรกรใส่ปุ๋ยเกินซึ่งพืชไม่ได้กิน ใส่เกิน เช่น โดยปกติเกษตรกรหลายท่านใส่ปุ๋ย 30-50 กิโลกรัมต่อไร่ในกรณีในนา ถ้าในพืชไร่ก็จะใส่ไร่ละหนึ่งกระสอบ ถ้าในนาเราใส่ปุ๋ย 30 กิโลกรัมพืชอาจจะ

ไม่ได้รับไปทั้งหมด อาจจะไม่ได้รับถึง 10 กิโลกรัมก็ได้ ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น กรณีแรกเพราะมีน้ำอยู่ในนาเกิน 10 เซนติเมตร บางทีน้ำมีน้ำขังเกิน 10 เซนติเมตร น้ำถึง หัวเขา จะเกิดอะไรขึ้นถ้าน้ำถึงหัวเขาแล้วใส่ปุ๋ย คำตอบคือ ปุ๋ยเจือจาง ต้นข้าวจึงได้รับปุ๋ยน้อย กรณีที่สอง กรณีไม่มีน้ำแต่ถึงเวลาจะใส่จึงต้องใส่เป็นการใส่ร่อนฝน ปรากฏว่า ฝนไม่ตกหลังจากใส่แล้ว 3 - 4 วันฝนจึงตกลงมา ปุ๋ยสามารถระเหยได้ ดังนั้นจึงสูญเสียปุ๋ยโดยเปล่าประโยชน์ บังเอิญหลังจากนั้น 3 วันฝนตกลงมามาก ปุ๋ยละลายดีแต่ส่วนหนึ่งละลายไปกับน้ำ ส่วนหนึ่งซึ่มลงในดินจริงแต่ฝน ตกมากซึ่มลงดินเร็ว รากดูดไม่ทันเป็นการสูญเสียปุ๋ยอีกครั้ง ฉะนั้น ปุ๋ยที่ต้นไม้ดูดมาใช้จึงเหลือไม่เท่ากับที่ใส่ลงไป มาก นี่คือผิดอัตรา คือใส่ปุ๋ยมากและไม่มีตัวช่วย ดังนั้นถ้าเราใส่ปุ๋ยก็ต้องมีตัวช่วย ตัวช่วยคืออะไร อย่างเช่น สมมติทำนาข้าว 2 ไร่ใส่ปุ๋ยสองกระสอบ อย่างที่บอกว่าจริงๆ แล้วพืชจะได้กินปุ๋ยครบตามจำนวนหรือไม่ ดังนั้นให้ เปลี่ยน สมมติทำนา 3 ไร่ หาปุ๋ยขี้หมูมา ไร่ละสองกระสอบ 3 ไร่ใส่ 6 กระสอบใส่ปุ๋ยเคมี 1 กระสอบ ถ้าขี้หมูแห้งก็ให้ พรมน้ำให้มีความชื้นหรือละลายปุ๋ยสักหน่อยแล้วรดลงในกองขี้หมูคลุกเคล้าให้เข้ากัน ถ้าขี้หมูเปียกก็ให้ผสมเลย ก็จะได้ปุ๋ยขี้หมู 6 กระสอบ ปุ๋ยเคมี 1 กระสอบ ผสมด้วยกันนำไปใส่ในนา 3 ไร่ ทำให้ประหยัดปุ๋ยทันที 1 กระสอบ ถ้าคนที่ใส่ไร่ละ 2 กระสอบก็ประหยัดทันที 2 กระสอบ แต่เราเพิ่มขี้หมูมา 6 กระสอบ ขี้หมูกระสอบละ 30 บาท 6 กระสอบ 100 กว่าบาท ลดต้นทุนได้พันกว่าบาท ข้อดีของขี้หมูคือการดูดซับสารเคมี เมื่อใส่จะทำให้ปุ๋ยระเหย น้อยลง ถ้าฝนไม่ตก 2-3 วัน ขี้หมูก็ยังไม่เปียกได้ ฝนตกลงมากก็จะไหลซาลงเพราะปุ๋ยจะค่อยๆ ปลดปล่อยออกมา ก็ จะซึ่มซาลงรากข้าวได้กินเต็มที่แล้วยังได้ธาตุอาหารจากขี้หมูมาเติมทำแบบนี้จะช่วยประหยัดค่าปุ๋ยได้กว่าพันบาท ต่อไร่ ช่วยลดอัตราการใช้ปุ๋ยได้

อย่างที่ดี คือ ผิดสูตร เกษตรกรไม่เคยเรียนรู้เรื่องสูตรปุ๋ยว่า NPK มีหน้าที่ทำอะไรเพียงแต่ถึงเวลาก็ใส่ เช่น ที่กรมการข้าวแนะนำสูตรปุ๋ยสำหรับดินเหนียวให้ใส่สูตร 16-20-0 ดินทรายใช้ 16-16-8 คนทำนาในดินเหนียวจึงใช้ 16-20-0 ต่อเนื่องมา 5-6 ปี ปรากฏว่ารวงข้าวที่ได้ลีบ ไม่มีน้ำหนัก ฉะนั้นเกษตรกรต้องหมั่นสังเกตต้นข้าวเราด้วย นักวิชาการแนะนำไม่ผิดแต่บางครั้งด้วยการที่ปลูกพืชชนิดเดียวกันต่อเนื่องหลายปี ธาตุอาหารในดินโดยเฉพาะ โปแตสเซียมไม่เหลืออยู่ ปุ๋ยสูตร 16-20-0 ไม่มีโปแตสเซียม ข้าวจึงลีบ ไม่มีน้ำหนัก เกษตรกรจึงต้องเรียนรู้แล้วเพิ่ม ปุ๋ยที่มีธาตุโปแตสเซียมใส่ลงไป อาจใส่ปุ๋ยสูตร 16-16-8 หรือสูตรเสมอ ต้องวิเคราะห์ให้ถูกสูตร หรือ กรณีแปลงมัน สำปะหลัง ถ้าปลูกแล้วไม่มีหัวแสดงว่าดินขาดโปแตสเซียมแต่เกษตรกรไม่ทราบใส่ปุ๋ยสูตร 16-20-0 จึงไม่มีโปแต สเซียม โดยเฉพาะในดินทรายเป็นดินที่ขาดโปแตสเซียมอยู่แล้ว มันสำปะหลังจึงไม่สร้างหัว ดังนั้นเกษตรกรจึง จำเป็นต้องมีความรู้เรื่องสูตรปุ๋ย จึงช่วยประหยัดปุ๋ย ลดต้นทุน กำไรเพิ่มและแข่งขันกับคนอื่นได้***

บทรายการวิทยุ	:	เรื่อง การทำเกษตรแนวใหม่ กับ อาจารย์ทอง ธรรมดา(ตอนที่3)
รายการ คู่กัน 9 โมง	:	วันจันทร์ที่ 29 กันยายน 2557 เวลา 09.05 – 09.55 น. ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ม.ก.
สัมภาษณ์	:	อาจารย์วิรัช ตรีเลิศจันทร์ (อ.ทอง ธรรมดา ปราชญ์เกษตรจากศูนย์เรียนรู้ เพชรพิมาย และ สมาชิกสภาเกษตรกร จ.นครราชสีมา)
ดำเนินรายการโดย	:	บุณทริกา ไตรโกมุท

เนื้อหาโดยสรุป

อาจารย์ทอง ธรรมดา ได้กล่าวถึง วิธีการลดต้นทุนทางการเกษตรนั้นเกษตรกรส่วนใหญ่ในประเทศไทยยังไม่เข้าใจเรื่องการเตรียมดิน ดังที่ได้กล่าวไปเมื่อครั้งที่แล้วถึงการใส่ปุ๋ยผิดที่ ผิดเวลา ผิดอัตรา ของเกษตรกร ความจริงแล้วจากการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ในข้าวเปลือก 1 ตัน ใช้ธาตุอาหาร ดังนี้ ไนโตรเจน 12 กิโลกรัม ฟอสฟอรัส 3 กิโลกรัม โปแตสเซียม 15 กิโลกรัม ถ้ามีธาตุอาหารทั้งสามตัวนี้ประมาณนี้เราจะได้ข้าวเปลือก 1 ตัน แต่ถ้าเรามาดูในฟางข้าว 1 ตัน ถ้านำมาย่อยสลายจะมีไนโตรเจน 7 กิโลกรัม ฟอสฟอรัส 1 กิโลกรัม โปแตสเซียม 15 กิโลกรัม และในแกลบ 1 ตัน จะมีไนโตรเจน 5 กิโลกรัม ฟอสฟอรัส 2.5 กิโลกรัม โปแตสเซียม 7 กิโลกรัม ทีนี้ที่บอกว่าทำนาไม่ต้องใส่ปุ๋ยก็ได้ข้าว ฟัน้องลองเอาฟางกับแกลบมารวมเลข ข้าว 1 ตัน ต้องการไนโตรเจน 12 กิโลกรัม (ฟางมีไนโตรเจน 7+แกลบมีไนโตรเจน 5=12) ความต้องการฟอสฟอรัส 3 กิโลกรัม (ฟอสฟอรัสจากฟางข้าว 1 กิโลกรัม+ฟอสฟอรัสจากแกลบ 2.5 กิโลกรัม =3.5) โปแตสเซียม 15 กิโลกรัม (ในฟางมีโปแตสเซียม 15 กิโลกรัม+ในแกลบมีโปแตสเซียม 7 กิโลกรัม = 26) ดังนั้น ถ้าทำนาไม่ใส่ปุ๋ยก็ได้ข้าวถ้าเราคืนแกลบกับฟางให้กับนา สิ่งนี้เป็นหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่พิสูจน์ได้ เป็นสูตรที่ได้จากธรรมชาติ การทำนาในปัจจุบันเกษตรกรนำเอาสิ่งที่เกินธาตุอาหารตามธรรมชาติออกจากที่นาทั้งแกลบ ฟาง และเผาตอซัง แล้วใส่ปุ๋ยเคมีลงไปปริมาณที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของพืช ปัญหาใหญ่คือโครงสร้างของดินเสียไปเนื่องจากเอาอินทรีย์วัตถุออกทำให้หน้าดินแข็ง ให้นึกถึงเครื่องปั้นดินเผาที่เผาเพราะต้องการให้เครื่องปั้นแข็งแรง เหมือนกับที่เราเผาตอซังจะทำให้หน้าดินชั้นบนแข็ง เกษตรกรก็กลับหน้าดินเอาหน้าดินชั้นล่างที่อ่อนขึ้นมา ไม่นานดินก็จะแข็งทั้งหมดเพราะถูกการเผาแล้วไถลงไปแบบนี้เป็นเวลานาน สิ่งที่จะปรับปรุงดินให้ดีคืออินทรีย์วัตถุ เมื่ออินทรีย์วัตถุไม่มีดินจึงแข็งดินจึงเสียเมื่อโครงสร้างดินไม่ดีรากพืชซึ่งต้องอยู่ในดินที่ดีจึงอยู่ไม่ได้ ออกไปหากินก็ไม่ได้เพราะดินนั้นแข็งและแน่นอันนี้เป็นผลพลอยเสียไปทั้งหมด เกษตรกรจะอย่างไร เกษตรกรควรมีอินทรีย์วัตถุไปในไร่ในไรนาเพื่อให้โครงสร้างของดินดีซึ่งจะลดการใช้ปุ๋ยได้อย่างมากหรืออาจไม่ใช้เลย เคยสอบถามเกษตรกรที่ใส่ปุ๋ย 20-30 กระสอบ ใช้เงิน 10,000-20,000 บาท อันนี้เฉพาะค่าปุ๋ยไม่รวมค่าแรง ถ้าไม่ต้องหว่านปุ๋ยจะลดต้นทุนได้มาก อีกหนึ่งเรื่องที่เป็นความเข้าใจผิดอย่างยิ่งคือ จากที่นโยบายรัฐณรงค์ให้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ลดการใช้ปุ๋ยเคมี เกษตรกรหลายๆท่านไม่เข้าใจคือเกษตรกรซื้อปุ๋ยอินทรีย์ที่ราคาถูกกว่ามาหว่านในนาแต่ไม่เกิดผลอะไรขึ้นเพราะเป็นความเข้าใจผิดปุ๋ยอินทรีย์มีหน้าที่ปรับโครงสร้างดินทำให้ดินร่วนซุยเมื่อแทรกในดิน ช่วยเป็นตัวกลางจับน้ำกับปุ๋ยไม่ให้ระเหยเร็ว เมื่อเวลาฝนตกช่วยจับน้ำเหมือนฟองน้ำฝนทิ้งช่วงด้านล่างดินยังเปียก เมื่อใส่ปุ๋ยเคมีปุ๋ยเคมีละลายปุ๋ยอินทรีย์จะช่วยดูดซับปุ๋ยเคมีไว้ค่อยๆปลดปล่อยให้รากพืชดูดกินได้ แต่เมื่อไม่มีอินทรีย์วัตถุโครงสร้างดินเสียน้ำซึมได้เร็วปุ๋ยซึมหายไปได้เร็วจึงทำให้เกิดความสูญเสียเมื่อเกษตรกรไม่เข้าใจสิ่งนี้ก็นำปุ๋ยอินทรีย์ 1 กระสอบไปหว่านในนา 1 ไร่ซึ่งไม่ได้ช่วยให้โครงสร้างดินดีขึ้น นา 1 ไร่เท่ากับ 1,600 ตารางเมตร คือ(กว้าง 1 เมตร ยาว 1 เมตร)มาเรียงเป็นช่องๆ 1,600 ช่องซึ่งกว้างมาก กับการนำปุ๋ยอินทรีย์ 50 กิโลกรัมมาหว่านในพื้นที่นี้เมื่อเฉลี่ยจะได้ 30 กรัม ดังนั้นปุ๋ยอินทรีย์ที่นำมาหว่านให้พืชจึงไม่เพียงพอต่อความต้องการ เคยมีการพิสูจน์โดยการขุดดิน 1 ไร่ที่ความลึก 15 เซนติเมตรมาชั่ง ปรากฏว่าได้ประมาณ 400,000 (สี่

แสน) กิโลกรัม นำปุ๋ยอินทรีย์ 50 กิโลกรัม มาใส่ในดิน 400,000 (สี่แสน) กิโลกรัม 50 ทาร 400,000 (สี่แสน) เฉลี่ยแล้ว ดินได้ปุ๋ยอินทรีย์เฉลี่ย 1:8,000 กิโลกรัม ปุ๋ยอินทรีย์ 1 กิโลกรัม จะทำให้ดิน 8,000 กิโลกรัม ดินชั้นไม่ได้ ฉะนั้นสิ่งนี้จึง เป็นความเข้าใจผิดของเกษตรกรที่ซื้อปุ๋ยอินทรีย์มาใส่ในไร่นา ปุ๋ยอินทรีย์ถ้าจะให้ดีต้องทำเองห้ามซื้อ เช่น แกลบ หรือ ฟาง ที่นำไปขาย 1 ไร่ หากหว่านข้าวหนวดๆ จะมีฟางถึง 2 ตัน นำฟางที่ได้นี้ไปใส่ในไร่นา จะทำให้ดินดีขึ้นทันที ไม่ใช่ นำปุ๋ยอินทรีย์ 50 กิโลกรัม มาใส่ในไร่นา อย่างเช่น เกี่ยวข้าวเสร็จด้วยรถไถก็ให้มีการกระจายฟางนำน้ำหมักมา ฉีดพ่นต่อซังข้าวหรือฟางซึ่งทำให้เปื่อยย่อยได้เร็วเมื่อฉีดพ่นแล้ว จากนั้นไถกลบลงในดินก็จะแทรกตามดินต่างๆ ก็จะ ทำให้โครงสร้างของดินดีขึ้น หลังจากนั้นก็จะเปื่อยย่อยแล้วก็ทำให้เป็นอาหารของรากข้าวได้ เป็นสิ่งที่ธรรมชาติได้ให้ มาในการทำเกษตรโดยไม่ต้องลงทุน***

บทรายการวิทยุ : เรื่อง การปลูกลองกองคุณภาพ
รายการ คู่ยกัน 9 โมง : วันพุธที่ 10 กันยายน 2557 เวลา 09.05 – 09.55 น.
 ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ม.ก.
สัมภาษณ์ : คุณอนุชิต ป็องเจริญ เกษตรกร จ.สงขลา
ดำเนินรายการโดย : บุณทริกา ไตรโกมุท

เนื้อหาโดยสรุป

วันนี้รายการมีเรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับเกษตรกรผู้ทำสวนผลไม้ คุณอนุชิต ป็องเจริญ เกษตรกรจังหวัดสงขลา คุณอนุชิตมีสวนผลไม้ 9 ไร่
 สวนยางพารา 30 ไร่ มีสวนลองกองผสมผสานกับสวนปาล์ม น้ำมัน มีต้นสะตอบ้าง สละอินโดบ้าง มีหมาก มีหลายอย่างที่ปลูกในสวน สำหรับปัญหาการตลาดของลองกองที่ราคาตกต่ำ คุณอนุชิต กล่าวว่า ไม่มีปัญหาเพราะทำแบบเล็กน้อย ลองกองของคุณอนุชิตส่งออกไปยังฮ่องกง สิงคโปร์ มาเลเซีย เคล็ดลับในการทำให้ลองกองมีคุณภาพ ผลโตเท่ากัน ผิวสวยไม่ดำคล้ำ รสชาติหวานอร่อย คือ ตัดแต่งกิ่งให้โปร่ง ใส่ปุ๋ยคอก 30 กิโลกรัม ต่อต้น ฉีดน้ำหมักชีวภาพสมุนไพรทุกๆ 15 วัน จากนั้นให้น้ำถ้าฝนไม่ตกในช่วงตัดแต่งกิ่งเรื่อยๆ ปลายฤดูฝนปุ๋ยเร่งดอกใส่ปุ๋ย 8-24-24 หรือ 9-24-24 ต้นละสองกิโลกรัม พร้อมกับฉีดน้ำหมักด้วย ก่อนช่วงเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ ซึ่งแล้งจะต้องรดให้น้ำประมาณ 50-60 วัน จากนั้นให้น้ำ 900-1,000 ลิตร ต่อครั้ง ประมาณหนึ่งสัปดาห์จะมีตุ่มตาดอกออกมาประมาณ 1-2 เซนติเมตร ให้น้ำผสมน้ำหมักตามปกติเป็นเวลาสามสัปดาห์แล้วจึงแต่งช่อดอก จนผลได้ประมาณหัวนี้ก็ยให้ใส่ปุ๋ยสูตร 13-3-11 เพื่อบำรุงให้ผลใหญ่ ใส่ปุ๋ยหมักและปุ๋ยชีวภาพด้วย เมื่อลูกใกล้จะเหลืองจะมีต่อมน้ำเหลือง ลักษณะเป็นต่อมน้ำตาลออกจากผลลองกองช่วงนี้สำคัญ ประมาณหนึ่งสัปดาห์ต้องฉีดน้ำล้างลูก เพราะถ้าไม่ล้างจะมีราดำๆ สิ่งนี้เป็นเคล็ดลับที่ทำให้ผลลองกองที่ออกมาไม่ดำ ฉีดน้ำล้างได้ประมาณ 3-4 สัปดาห์ก็ตัดช่อได้ เน้นน้ำหมักชีวภาพทำให้หวาน สูตรน้ำหมัก คือ เศษปลา 3 ส่วน กากน้ำตาล 1 ส่วน น้ำ 5 ส่วน ผลไม้สุก เช่น ลองกองสุก สับปะรดสุก มะละกอสุกก็ได้ 3 ส่วน พด.2 หนึ่งซอง หมักไว้ 1 เดือน นำมาใช้ได้ ฉีดพ่น 50 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น หรือ ราดโคนต้น 100 ซีซี ต่อน้ำ 10 ลิตร ต่อต้น เคล็ดลับตรงนี้ทำให้ลองกองไม่เปรี้ยวมีรสหวานอร่อย เป็นความต้องการของตลาดส่งออก ส่วนเคล็ดลับในการควบคุมแมลงก็ใช้น้ำหมักสมุนไพร ได้แก่ ลูกยอ 5 กิโลกรัม ผักคูน 5 กิโลกรัม กากน้ำตาล 5 ลิตร น้ำส้มควันไม้ 5 ลิตร น้ำส้มควันไม้ 5 ลิตร น้ำ 20 ลิตร พด. 7 หนึ่งซอง หมักไว้ 1 เดือน วิธีการใช้ คือ ใช้น้ำหมักสมุนไพร 100 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมกับน้ำยาล้างจาน เพื่อเป็นตัวจับใบ 30 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ขณะนี้ผู้ส่งออกมีการวางแผนจะส่งออกไปยังประเทศเวียดนาม คุณอนุชิตเพิ่มเติมเคล็ดลับว่าขอให้เกษตรกรตัดแต่งดอกเรื่อยๆ เพื่อให้ได้ช่อสวยๆ ขณะที่ดอกออกมา 5-10 ซม. กิ่งหนึ่งไว้ประมาณ 3-4 ช่อ เน้นให้สร้างกิ่งมาก ซึ่งหนึ่งต้นมี 30 – 40 กิ่งก็จะได้ 90 – 100 ช่อต่อต้นแล้ว เพื่อให้ได้ลักษณะผลที่สวยงาม คุณอนุชิตแนะนำเพื่อนบ้านให้ตัดแต่งกิ่ง รดน้ำใส่ปุ๋ยชีวภาพ ตัดแต่งช่อดอก บริษัทรับซื้อลองกองคุณภาพของคุณอนุชิตวันละ 2,000 กิโลกรัมละ กิโลกรัมละ 55 45 35 ผากถึงเกษตรกรให้ดูแลลองกอง หมั่นตัดแต่งกิ่ง ดูแลช่อดอก ปรึกษาผู้รู้ หากใครสนใจสอบถาม ปรึกษาปัญหาเรื่องลองกอง ติดต่อ คุณอนุชิต ที่หมายเลขโทรศัพท์ 086-294-5595 ***

- บทรายการวิทยุ** : เรื่อง ไก่ 3x9
รายการ คุยกัน 9 โมง : วันศุกร์ที่ 26 กันยายน 2557 เวลา 09.05 – 09.55น.
 ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ม.ก.
สัมภาษณ์ : คุณยุทธ ตั้งประเสริฐ
 กรรมการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านแม่ใจใต้ อ.ฝาง จ.เชียงใหม่
ดำเนินรายการโดย : บุณทริกา ไตรโกมุท

เนื้อหาโดยสรุป

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านแม่ใจใต้ จ.เชียงใหม่ เป็นชุมชนที่อยู่ในชุมชนเมือง เดิมมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัจจุบันนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้แก้ปัญหาความยากจนในหมู่บ้านโดยใช้การบริหารงานแบบคุ้มบ้านซึ่งเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวความคิดระหว่างคนในหมู่บ้านในการแก้ปัญหาาร่วมกัน มีกลุ่มอาชีพในชุมชนคืออุตสาหกรรมเครื่องเงินส่งขายในภูมิภาคและทำตามคำสั่งของต่างประเทศซึ่งบริหารงานในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนแบ่งกำไรซึ่งกันและกัน แต่เดิมคุณยุทธ เป็นคนกรุงเทพแต่งงานตั้งครอบครัวที่บ้านแม่ใจใต้ ที่บ้านคุณยุทธปลูกผักสวนครัว ปลูกพืชสวนแบบผสมผสาน มีการเลี้ยงไก่แบบ 3x9 แนวคิดการทำเกษตรแบบผสมผสานได้มาจากการดูงานในพื้นที่ต่างๆ เช่นศูนย์ศึกษาการพัฒนาหุบกะพง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทุกคุ้มจะมีการทำ

สำหรับแนวความคิดเลี้ยงไก่แบบ 3x9 เกิดจากที่คณะกรรมการหมู่บ้านมีความคิดเห็นว่าไข่ไก่มีราคาแพงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงช่วยกันคิดรูปแบบการเลี้ยงไก่ 3x9 ขึ้นซึ่งเป็นการเลี้ยงไก่แบบยั่งยืนซื้อแม่พันธุ์ครั้งเดียวสามารถเลี้ยงครอบครัวได้หลายชั่วคน พ่อหลวง หรือผู้ใหญ่บ้านได้ให้ลูกบ้านทุกคุ้มทดลองเลี้ยงไก่แบบ 3x9 ทีละ 10 ตัว โดยให้วิเคราะห์ว่าจะใช้พื้นที่เท่าไร จากการดูงานที่ฟาร์มไก่พบว่าการเลี้ยงไก่ในพื้นที่ 12x12 นิ้ว เป็นพื้นที่แคบเกินไปทำให้ไก่เกิดความเครียดบางครั้งไม่ออกไข่ จึงทดลอง 2x2 เมตร แต่พบว่ากว้างเกินไป ไก่กินอาหารมาก เพราะขยับตัวบ่อย แล้วจึงทดลองลดพื้นที่เลี้ยงไก่อีกครั้งจนพบว่าพื้นที่ที่เหมาะสม คือ 1.5x2 เมตร ไก่ไข่เหมือนเดิมไม่เปลืองพื้นที่ ใช้เศษวัสดุเช่นเศษพลาสติก ฝาถัง นำมาทำเป็นรังไข่ได้ ไก่พันธุ์ที่ซื้อมาเป็นไก่สาวพร้อมไข่ ออกไข่เต็มที่ระยะเวลา 18 เดือนคืออย่างน้อย 9-10 ฟอง เฉลี่ยประมาณ 9 ฟอง ไก่ที่เลี้ยงที่นี้จะเลี้ยงไว้ให้ไข่ 20-24 เดือน (2ปี) ไข่ 3 ฟองแรกให้คนในครอบครัว อีก 3 ฟองขายเพื่อซื้ออาหารให้ไก่ 3 ฟองที่เหลือขายแล้วนำเงินเก็บใส่กระป๋องไว้ซื้อแม่พันธุ์ชุดต่อไป หลังจาก 18 เดือนผ่านไปแม่ไก่ที่ไข่หมดแล้วจะมีคนมารับซื้อตัวละ 90 - 100 บาท ขึ้นอยู่กับน้ำหนักตัว ทำให้เงินที่ขายแม่พันธุ์ได้ 900 บาท สะสมรวมกับกำไรที่ได้จากการขายไข่ 1,000 บาท ก็จะได้เงินซื้อแม่พันธุ์ 10 ตัว ตัวละ 180 บาท ที่เหลือเก็บเป็นรายรับ มีผู้ที่มาศึกษาดูงานไก่ 3x9 แล้วนำไปใช้กับหมู่บ้านตนเองแล้วได้ผลดีกลับมาขอบคุณ ชาวหมู่บ้านแม่ใจได้รู้สึกภูมิใจที่เป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและสามารถช่วยเหลือทำประโยชน์ต่อผู้อื่นได้***

บทรายการวิทยุ	:	เรื่อง โครงการครึ่งไร่คลายจน
รายการ คุยกัน 9 โมง	:	วันจันทร์ที่ 22 กันยายน 2557 เวลา 09.05 – 09.55น. ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ม.ก.
สัมภาษณ์	:	คุณสมพร ปัจฉิมเพชร นายอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ดำเนินรายการโดย	:	บุณทริกา ไตรโกมุท และ อนงนาฎ ผลประเสริฐ

เนื้อหาโดยสรุป

โครงการครึ่งไร่คลายจน เป็นแนวความคิดของคุณสมพร ปัจฉิมเพชร นายอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คลายจน คือ ความจนลดลงแต่ไม่ได้หายไป มีแรงบรรดาลใจจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่หลายคนทราบทฤษฎี ไปอบรมแต่ไม่ปฏิบัติ โครงการนี้นายอำเภอจึงต้องการ น้อมนำหลักปรัชญานี้ปฏิบัติจริง ให้ประชาชนในพื้นที่เห็นเป็นตัวอย่าง ภายใต้หลักคิดที่ว่า “สอนให้รู้ ทำให้เห็น ฝึกให้เป็น เน้นให้ทำจริง” หมายความว่า นายอำเภอจะทำให้ประชาชนได้เห็น ได้สัมผัสสิ่งที่ทำจริงใช้พื้นที่บ้านพัก ประจำตำแหน่งของตนเองซึ่งมีพื้นที่ครึ่งไร่ โดยใช้หลักการ 2 หลักการในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ได้แก่

1.หลักเกษตรทฤษฎีใหม่ นั่นคือใช้พื้นที่ปลูกพืชแบบผสมผสานให้เกื้อกูลกัน ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก เลี้ยงทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่เลี้ยงและต้องมีความเกื้อกูลกัน ยกตัวอย่าง ปลูกกล้วยเพื่อกิน ลูก หยวกนำไปสับให้หมูกินเป็นอาหาร มูลหมูก็นำมาเป็นปุ๋ยซึ่งทุกอย่างเกื้อกูลกัน จนขณะนี้พื้นที่รอบบ้านมีทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งเปรียบเสมือนตู้เย็น เหมือนร้านเซเว่น(ร้านสะดวกซื้อ)ข้างบ้านที่มีสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน

2.หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นำมาปรับใช้กับการดำเนิน

ชีวิตของตัวเอง และครอบครัว คือ ประหยัด ขยันหมั่นเพียร ไม่เกี่ยวข้องอบายมุข ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด มีจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์สุจริต ก็ยึดถือตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแนะนำ เมื่อเป็นแบบนี้เพื่อนบ้านเห็นแล้วก็คิดว่าเขาก็ทำได้ จึงกลับไปทำตามเป็นจำนวนหลายร้อยครัวเรือน เมื่อทำแล้วปรากฏว่าหลักการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์เพื่อกิน ถ้าเหลือก็แบ่งปัน ถ้าเหลืออีกจะแลกเปลี่ยน ถ้าเหลืออีกก็จะซื้อขายก็ปรากฏว่าเมื่อทำมากขึ้นก็มีเป็นจำนวนมากจึงคิดว่าต่อไปถ้าเหลือเราก็จะขายตามหลักการพึ่ง

ตนเอง นายอำเภอจึงจัดตลาดนัดครึ่งไร่คลายจน นำพืชผลที่ปลูกกันนั้นทำเป็นตลาดนัดสีเขียว หมายความว่า ตลาดที่ขายผักปลอดสารพิษ พืชผักปลอดสารพิษทั้งหมด จากการจัดตลาดนัดทำให้แก้ไขปัญหาคนไทยปลูกได้แต่ขายไม่เป็น อายกับการค้าขายแต่ปัจจุบันนายอำเภอได้ฝึกชาวบ้านให้รู้จักการขาย ตลาดนัดนี้จัดทุกวันพฤหัสบดี ใครมีผัก มีเป็ด ไก่ ปลาที่เลี้ยงก็นำมาตั้งขายซึ่งแรกเริ่มไม่คิดว่าจะมีเงินสะพัดมาก แต่เมื่อเปิดตลาดแล้วมีเงินสะพัดสี่แสนกว่าบาททุกนัด

ก่อนที่จะมีโครงการครึ่งไร่คลายจน ชาวบ้านมีความเป็นอยู่แบบไม่พึ่งพาตนเอง ทุกคนในครัวเรือนส่วนใหญ่ใช้การจ้างงานซึ่งแต่เดิมทุกคนในครัวเรือนช่วยกันทั้งพ่อ แม่ ตา ยาย ช่วยกันตายหญ้า ช่วยกันปลูกผักแต่เดี๋ยวนี้อาจไม่มีใช้ระบบจ้างแรงงานต่างด้าวทั้งหมด ไม่รู้จักประหยัด เช่น ซื้อหัวข่าผูกกับต้นตะไคร้ที่รถกับข้าวนำมาขายหัวละ 7 บาท ทั้งๆที่พื้นที่ที่ตนเองอยู่อุดมสมบูรณ์สามารถปลูกพืชผักเหล่านี้ได้ จึงเป็นที่มาที่นายอำเภอได้คิดโครงการนี้เพื่อช่วยปรับวิถีชีวิตของคนในชุมชนให้มีความขยันหมั่นเพียรและลดรายจ่าย

ถามถึงแนวคิดนี้จะใช้กับพื้นที่ในเมืองที่มีพื้นที่น้อย หรือ ผู้อยู่อาศัยในคอนโดมิเนียมได้หรือไม่ :

นายอำเภอ กล่าวว่า ที่บ้านจะแขวนป้ายไว้ว่า

ไม่มีแผ่นดินก็ทำกินได้ จากแนวคิดนี้นายอำเภอจึงนำถุงดำที่มักนำมาใส่ขยะ ถุงพลาสติกใหญ่ ตะกร้า โถงนอน ตะแคงแล้วนำเห็ดนางฟ้ามาใส่ ก็สามารถมีเห็ดไว้กินได้ในครัวเรือน ปัญหาอุปสรรคของโครงการมีบ้างจากการปรับทัศนคติของคน จากการต่อต้านด้านความคิด โดยส่วนมากตั้งคำถามว่า ปลูกพืชผักสวนครัวแล้วจะประหยัดได้สักกี่

บาท จึงตอบไปว่า ไข่พีซผักสวนครัวอาจราคาไม่ก็บาท แต่คุณต้องให้ซีรอปไปซื้อก็เพิ่มค่าน้ำมัน เพิ่มค่าใช้จ่าย บางคนบอกว่าดินไม่ดีก็บอกวิธีการปรับปรุงดินไป แต่ที่เคยเจอ สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ บอกว่า ไม่มีเวลา ยุง นายอำเภอจึงอธิบายว่า เวลาเรามีเท่ากันทุกคนอยู่ที่การบริหารจัดการเวลา นายอำเภอก็มีเวลาจำกัดมากเพราะต้องรับผิดชอบทุกเรื่องแต่ก็สามารถบริหารเวลาได้ ก็สามารถดูนายอำเภอเป็นตัวอย่างได้

สิ่งที่นายอำเภอฝากถึงทุกคน คือ คนไทยโชคดีที่สุดที่มี

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ท่านเป็นพระมหากษัตริย์ที่ประเสริฐ ท่านพระราชทานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับพวกเรา ก็อยากให้พวกเราคนไทยได้ศึกษาแก่นแท้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ถึงแก่นแท้ อย่าย่ำศึกษาแต่เพียงผิวเผิน อย่าย่ำทำเพียงมิติเดียว ทำทุกมิติตามที่พระองค์ท่านได้ทรงสอนไว้ หากพวกเราปรับวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้วไม่ว่าวิกฤตการณ์ของโลกนี้จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เราก็จะอยู่รอด ขออย่าให้พวกเราเพียงแต่ได้ยินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพูด ขอให้ฟังพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วย ขอให้พวกเราอย่าเพียงแต่เห็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอให้พวกเราลองที่พระองค์ท่านปฏิบัติเป็นแบบอย่างกับเราแล้ว ขอให้เราเจริญรอยตามท่าน แล้วเราจะพบกับความสุข หากมีผู้สนใจเข้าดูงานติดต่อได้ที่นายอำเภอบางสะพานน้อยหมายเลขโทรศัพท์081-867-2774 ***

บทรายการวิทยุ	:	เรื่อง เทคนิคการทำให้มะนาวออกนอกฤดู
รายการ คู่ยกกัน 9 โมง	:	วันจันทร์ที่ 22 ธันวาคม 2557 เวลา 09.05 – 09.55น. ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ม.ก.
สัมภาษณ์	:	อาจารย์วีรยุทธ ศรีเลอจันทร์ (อ.ทอง ธรรมดา ปราชญ์เกษตรจากศูนย์เรียนรู้ เพชรพิมาย และ สมาชิกสภาเกษตรกร จ.นครราชสีมา)
ดำเนินรายการโดย	:	บุณทริกา ไตรโกมุทและ อนงค์นาฏ ผลประเสริฐ

เนื้อหาโดยสรุป

สืบเนื่องจากปัญหาของเกษตรกรเกี่ยวกับการทำมะนาวนอกฤดู ขณะนี้ส่วนมากมีปัญหาดอกร่วง บางส่วนผลเท่าเม็ดถั่วเขียวร่วงซึ่งหลายคนถอดใจ ทำให้จริงเป็นเช่นนั้น: ความจริงแล้วเป็นเรื่องปกติที่ดอกมะนาว ผลเล็กๆร่วงในช่วงฤดูนี้จึงเป็นสาเหตุให้มะนาวในฤดูแล้งช่วงเดือนเมษายนมีราคาสูง สาเหตุที่ทำให้ดอกมะนาวร่วงส่วนหนึ่งมาจากการขยันรดน้ำมากเกินไปทั้งเช้า-เย็นในขณะที่ติดดอก กรณีที่รดน้ำมากเกินไปน้ำจะไปละลายธาตุไนโตรเจนในดินเมื่อพืชได้รับธาตุไนโตรเจนที่ละลายทำให้พืชสลัดดอกทิ้ง กรณีที่สองคือไม่ได้รับน้ำเลยหรือขาดน้ำ ดังนั้นช่วงมะนาวกำลังออกดอกหรือติดผลเล็กๆเราจึงควรให้น้ำให้กับต้นมะนาว หมายถึง ให้น้ำน้อยกว่าปกติแต่ไม่ถึงกับขาด เช่น ปกติเคยให้น้ำประมาณ 20-30 นาทีให้ลดเวลาลงเหลือ 10-15 นาที หากดินยังมีความชื้นก็อย่าเพิ่งรดน้ำ กรณีที่สาม คือ การใส่ปุ๋ยให้กับต้นมะนาวขณะมีดอก โดยเฉพาะใส่ปุ๋ยที่มีธาตุไนโตรเจนสูงได้แก่ปุ๋ยขี้วัว เพื่อเร่งโตทำให้ต้นพืชที่ได้รับธาตุไนโตรเจนสูงสลัดดอกผลกลายเป็นสร้างยอดอ่อนแทน ดังนั้น สิ่งที่เราควรทำคือควรงดการให้อาหารขณะติดดอก ติดผลอ่อน และ ควรให้อาหารบำรุงเพื่อให้ต้นมีความพร้อมสมบูรณ์ก่อนการติดดอก ออกผล หากต้องการใส่ปุ๋ยควรค่อยๆใส่ทีละน้อยหลังจากที่ลูกมะนาวมีขนาดเท่าเม็ดสาคุ(ประมาณปลายก้อย) ห้ามใส่ปุ๋ยที่มีไนโตรเจนสูงอันได้แก่มูลของสัตว์กินหญ้า คือ ปุ๋ยขี้วัว ให้ใส่ปุ๋ยขี้หมู หรือปุ๋ยเคมีสูตรเสมอ เช่นต้นอายุประมาณ1ปี ใส่1ช้อนโต๊ะรอบๆทรงพุ่ม ผลขนาดใหญ่ขึ้นเป็นหัวแม่มีใส่ 2 ช้อนโต๊ะ ผลขนาดหัวแม่เท้าใส่ขนาด 3 ช้อนโต๊ะ เป็นต้น ให้เพิ่มตามขนาดของลูกเพราะช่วงเล็กๆกินอาหารน้อยไม่ควรให้เท่ากันทุกช่วง กรณีต่อมาที่ทำให้ดอกร่วง คือ การฉีดพ่นดอก คือ การฉีดสารฆ่าแมลง หรือรดน้ำในขณะที่ดอกกำลังบานทำให้การผสมเกสรทำไม่ได้ อีกกรณีหนึ่ง คือ อากาศวิฤติ อากาศช่วงเย็นหนาว กลางวันร้อน บ่ายฝนตก ช่วงที่มีปัญหา คือ เดือนมกราคมเป็นเดือนที่มีฝนหลงฤดู หรือฝนชะช่อมะม่วงซึ่งเกิดประมาณเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ มะนาวที่จะขายผลเดือนเมษายนจะต้องมีดอกติดเดือนพฤศจิกายน ประมาณเดือนมกราคมจะมีผลเล็กๆเท่าถั่วเขียวเมื่อฝนตกลงมาในเดือนมกราคมก็จะนำธาตุไนโตรเจนมาด้วยซึ่งต้นไม้ชอบน้ำฝนทำให้ผลมะนาวร่วง80-90% หากฝนตกสองครั้งติดกันผลมะนาวอ่อนก็จะร่วงหมดต้น สิ่งนี้ทำให้เกษตรกรมีความวิตกที่จะเกิดฝนหลงฤดู เราไม่สามารถห้ามฝนไม่ให้ตกได้สิ่งนี้ทำให้มะนาวแพง เกษตรกรส่วนมากทำมะนาวนอกฤดูโดยรดน้ำ งดอาหารต้นมะนาววิธีการนี้ผิดเพราะจะทำให้ต้นมะนาวอ่อนแอ ต้นที่โทรม เจออากาศวิฤติทำให้ใบร่วง ดอกร่วงเป็นส่วนมาก ดังนั้น วิธีการที่จะช่วยให้มะนาวลดการร่วงของดอก คือ 1.การให้น้ำ เพราะเมื่อมะนาวได้รับน้ำพอสมควรแล้วก็จะไม่ดูกินน้ำฝนมากเกินไป 2.อย่าใส่ปุ๋ยหรือสิ่งบำรุงต้นอื่นๆขณะมะนาวติดดอก ติดผลเล็กๆ 3. ช่วงเวลาที่ผลเท่าหัวแม่แมลงวันให้ฉีดยาฆ่าเห็บเหี่ยวหรือ NAA ย่อมมาจาก Naphthaleneacetic acid (แนฟทาลีนแอซิดิก) ทำให้ผลไม้ชะเหี่ยวลดการหลุดร่วงได้มาก แต่หากหาซื้อไม่ได้อาจใช้วิธีกันดอกร่วงแบบภูมิปัญญาชาวบ้าน คือ 1.ใช้น้ำตาลทรายสิ่รา หรือน้ำตาลกลูโคส 2 ช้อนโต๊ะ 2.เครื่องดื่มบำรุงกำลัง 2 ผา 3. เหล้าขาว 50 CC. (1กึ่ง) ประมาณครึ่งขวดเครื่องดื่มบำรุงกำลัง ผสมกับน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นในช่วงแดดอ่อน 5-7วันต่อครั้ง ก็จะลดการหลุดร่วงของผลอ่อนได้ทำให้ผลร่วงน้อยลง เกษตรกรต้องทำความเข้าใจในวิธีการที่ถูกต้องเพราะหากเข้าใจวิธีการผิดก็การทำมะนาวนอกฤดูก็ไม่ได้ผล

วิธีการใช้ NAA ห้ามใช้เกิน 5-10 cc. หากใช้เกินจะเป็นการปลิดให้ดอกร่วง ใช้ในกรณีที่มีมะนาวออกผลมากต้องการให้มีปริมาณลดลงสามารถใช้ฮอร์โมน NAA เกิน 10 cc. อย่างไรก็ตาม หากการทำมะนาวให้ออกนอกฤดูเป็นไปได้ยากเกษตรกร (19.00 น)อาจเปลี่ยนแนวความคิดเป็นการทำให้มะนาวออกทุกปียกเว้นในช่วงมะนาวราคาถูกลง การมีมะนาวจำหน่ายทุกฤดูเมื่อคิดคำนวณแล้วเกษตรกรจะมีรายได้มากกว่าการทำมะนาวให้ออกแต่ในช่วงนอกฤดูที่แพงเท่านั้น โดยปกติมะนาวจะออกดอกปลายเดือนธันวาคมต้นเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ มะนาวถูกช่วงเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม เมื่อคิดแล้วการทำให้มะนาวออกผลทุกเดือนเกษตรกรจะมีรายรับเฉลี่ยมากกว่าการขายมะนาวในช่วงมีราคาแพงอย่างเดียว***

บทรายการวิทยุ	:	เรื่อง เทคนิคการทำให้มะนาวมีผลทั้งปีและการทำให้ผลแก่ช้า
รายการ คุยกัน 9 โมง	:	วันจันทร์ที่ 29 ธันวาคม 2557 เวลา 09.05 – 09.55น. ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ม.ก.
สัมภาษณ์	:	อาจารย์วีรยุทธ ศรีเลอจันทร์ (อ.ทอง ธรรมดา ปราชญ์เกษตรจากศูนย์เรียนรู้ เพชรพิมาย และ สมาชิกสภาเกษตรกร จ.นครราชสีมา)
ดำเนินรายการโดย	:	บุณชริกา ไตรโกมุทและ อนุชงค์นาฏ ผลประเสริฐ

เนื้อหาโดยสรุป

มีเกษตรกร คุณผู้ฟังจำนวนมากสอบถามอาจารย์ทอง ธรรมดา เรื่องการปลูกมะนาวนอกฤดู ซึ่งส่วนมากวิธีการที่นิยมปฏิบัติกันคือการทำให้ผลแก่ช้าในช่วงเดือนตุลาคมเพื่อให้มีผลขายในเดือนเมษายน แต่หากมองในมุมกลับกันถ้าเกษตรกรสามารถทำให้มะนาวออกนอกฤดูได้ผลผลิตจะต้องมีมากขึ้นซึ่งปัจจุบันไม่เป็นเช่นนั้น คนที่ปลูกมะนาวนอกฤดูในช่วงที่ฝนตกเดือนธันวาคมดอก-ผลจะร่วง90% ส่วนเดือนมกราคมหากมีฝนหลงฤดูตกอีกดอก-ผลจะร่วงอีก10% เกษตรกรก็จะทำมะนาวนอกฤดูไม่ได้ผล แนวคิดใหม่ที่จะช่วยแก้ไขปัญหานี้ก็คือวิธีการทำให้มะนาวออกทุกปี อาจารย์ได้ทดลองในพื้นที่ 20 ไร่จากพื้นที่ทั้งหมด 100 ไร่ของชาวสวนมะนาวท่านหนึ่ง ทดลองทำมะนาวให้ออกผลทั้งปียกเว้นช่วงฤดูที่จะไม่ให้ออกผล วิธีการปฏิบัติเริ่มจากช่วงธันวาคม – มกราคม มะนาวเริ่มพักต้น โดยธรรมชาติเมื่ออากาศอุ่นขึ้นหลังจากนี้มะนาวจะแตกยอดแตกดอกเป็นมะนาวปีคือเป็นไปโดยธรรมชาติที่มะนาวจะออกดอกเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์จะเก็บผลได้อีก5-6เดือนคือช่วงประมาณเดือนมิถุนายน-สิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มะนาวราคาถูก ดังนั้น ในช่วงเดือนธันวาคม-มกราคมให้เกษตรกรใส่ปุ๋ยที่มีธาตุไนโตรเจน สูงๆลงไปนิดนิด ได้แก่ ปุ๋ยยูเรีย ปุ๋ยมูลสัตว์ที่กินหญ้า เช่น ปุ๋ยขี้วัว ใส่ให้เยอะรดน้ำให้ชุ่ม หากอากาศเย็น หรือหนาว ให้ฉีดฮอร์โมนบีเบอราริลที่ใบ เพื่อทำลายการพักตัวแล้วให้กลายเป็นยอดแทน ฉะนั้นเมื่อต้นไม่แตกยอดในเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ ยอดจะแก่ในเดือนมีนาคมให้ใส่ปุ๋ยที่มีฟอสฟอรัสสูงๆเพื่อช่วยให้สร้างดอกขณะเดียวกันก็มีปุ๋ยโปแตสเซียมพ่วงท้ายด้วยเพราะปุ๋ยนี้จะช่วยยับยั้งการดูดซึมน้ำไนโตรเจนทำให้ไนโตรเจนไม่ทำงาน ดังนั้นขอให้ใส่ปุ๋ยที่มีตัวกลางตัวท้ายสูง เช่น 8-24-24 ถ้าใบเริ่มเข้าสี หรือที่เรียกว่าใบเพสลาดก็ใส่ปุ๋ย 8-24-24 ให้ หลังจากนั้นอีก 10 วันให้ใส่ซ้ำแล้วรดน้ำจนปุ๋ยละลายหมด มะนาวก็จะออกดอกปลายมีนาคม หรือต้นเมษายนซึ่งเก็บผลผลิตได้ ในช่วงเดือนกันยายน ตุลาคม มะนาวเริ่มมีราคามากขึ้นจากเดิม 1-2บาท ต่อจากนี้ราคาจะเริ่มขึ้นทุกเดือน ให้เกษตรกรใส่ปุ๋ยสูตรเสมอสลักกับ8-24-24 เดือนละครั้ง ทำให้มะนาวออกดอกต่อเนื่องกันไปทำให้เกษตรกรมีผลผลิตให้เก็บเกี่ยวต่อเนื่องทุกเดือนยกเว้นช่วงมะนาวราคาถูก แต่จะเป็นการทยอยออกเรื่อยๆอย่างต่อเนื่องที่ละน้อย เดือนมีนาคม เมษายนก็มีออกผลแต่ไม่มาก เมื่อนำมาคำนวณรายรับเฉลี่ยแล้วปรากฏว่ามีรายรับมากกว่าการขายมะนาวนอกฤดูเพียงอย่างเดียวหลายเท่าตัว หลังจากนั้นเกษตรกรท่านนี้ก็เลิกทำมะนาวนอกฤดูหันมาทำมะนาวออกผลทุกฤดูยกเว้นช่วงฤดูที่ไม่มี ข้อดีคือมีลูกค้าประจำเพราะมีมะนาวส่งอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าช่วงฤดูไม่มีมะนาวก็ไม่มีปัญหาเพราะช่วงฤดูมะนาวมีมากลูกค้าสามารถซื้อที่สวนอื่นได้ อยากฝากถึงทุกท่านว่า การปลูกมะนาวอย่าหวังว่าจะทำให้มีผลผลิตช่วงเดือนเมษายนเท่านั้น อาจารย์ได้พูดคุยกับเซียนมะนาวเรื่องการทำให้มะนาวออกนอกฤดูแล้วเซียนมะนาวให้คำตอบว่าไม่ถึง50% เกษตรกรก็ไม่สามารถห้ามให้ฝนหลงฤดูไม่ตกได้ การทำมะนาวนอกฤดูจึงมีแต่ความเสี่ยงและเป็นสาเหตุให้มะนาวมีราคาแพง ดังนั้นวิธีการที่อาจารย์ได้นำเสนอแนวคิดใหม่ที่ว่านี้ เกษตรกรอาจทดลองทำครั้งสวนแล้วจะช่วยให้เกษตรกรมีผลผลิตขายอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ อาจารย์ไม่เห็นด้วยกับวิธีการนำพลาสติกคลุมดินที่โคนต้นมะนาว ปล่อยให้ร้อนน้ำจนใบร่วง หลังจากนั้นให้น้ำจนมีดอก เพราะเป็นการทรมานต้นเกินไปถ้าอดน้ำต่อจากนั้นมะนาวจะทิ้งต้น เหมือนกับ

สภาพสตรีที่ต้องการตั้งครรภ์แต่ให้อุดน้ำอดข้าวจนเดินไม่ได้แล้วให้ตั้งครรถ์ลองคิดว่าเด็กจะเป็นอย่างไร ต้นไม้ก็เช่นเดียวกันหากปล่อยให้อดน้ำ อดธาตุอาหารจนต้นโทรมแล้วให้เลี้ยงผลต้นมะนาวจะมีอายุสั้น ดังนั้น ขอให้แนวคิดกับเกษตรกรให้บำรุงต้น ใส่ปุ๋ยให้สะสมธาตุอาหารในลำต้นมีความบูรณ์มีความพร้อมที่จะออกดอกแล้วจึงงดน้ำเล็กน้อย ต้นไม้ก็จะออกดอกเพียงแต่อย่าให้ได้รับธาตุไนโตรเจนมากเกินไปซึ่งอาจคลุมโคนต้นเพื่อไม่ให้ได้รับน้ำฝน เมื่อต้นไม้มีความสมบูรณ์โอกาสการออกดอกก็จะมากขึ้นเกิน 80% ต้นไม้ไม่ทรมาณจะลดการหลุดร่วงได้

อีกวิธีการหนึ่ง ที่สวนอาจารย์จะใช้วิธีการให้ออกดอกก่อน ตามปกติแล้วมะนาวที่ชาวสวนนิยมให้ออกดอกเดือนพฤศจิกายน ขยายในเดือนเมษายน แต่ปัญหาคือในเดือนธันวาคม-มกราคมจะมีฝนหลงฤดู หรือฝนชะช่อมะม่วง วิธีการแก้ไขคือให้มะนาวมีดอกเดือนตุลาคม พฤศจิกายน - มกราคม จะมีอายุประมาณ 2 เดือนเศษ ถึง 3 เดือนซึ่งเป็นครึ่งหนึ่งของอายุมะนาว (3เดือน จาก 6 เดือน) ดังนั้นเมื่อผลมะนาวได้รับฝนหลงฤดูก็จะไม่ร่วงเพราะผลมีขนาดใหญ่กว่าหัวแม่มือแล้วต้องการไนโตรเจนเพื่อช่วยขยายขนาดผล แต่มีปัญหาที่ว่ามะนาวที่ออกในช่วงนี้จะเก็บเกี่ยวได้ในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์-เดือนมีนาคมซึ่งราคามะนาวยังไม่แพงมาก ต้องการให้ขยายผลเดือนเมษายนซึ่งราคาดีกว่า ที่สวนใช้เทคนิคดิงให้แก่ช้า อะไรเป็นสาเหตุให้มะนาวแก่เร็ว 1.ครบอายุ 2.ขาดน้ำ หรือได้รับน้ำมากเกินไป 3. อากาศวิกฤติ เช่น ร้อนสลับหนาว 4.ได้รับปุ๋ยที่มีโปแตสเซียมสูง มะนาวจะเริ่มสร้างสารแก่ที่เรียกว่าเอทิลีนเมื่อขึ้นเดือนที่สี่ ดังนั้น ต้องไม่ให้มะนาวสร้างสารแก่ หรือสารเอทิลีน ทำได้โดยในเดือนที่สามจะให้ฮอร์โมนจิบเบอเรลลินไปยับยั้งเอทิลีนไม่ทำงาน ขณะเดียวกันก็ให้ปุ๋ยไนโตรเจนลงปทางดินเพื่อยับยั้งไม่ให้โปแตสเซียมทำงาน เมื่อไนโตรเจนทำงานก็จะทำให้มะนาวโตต่อ เชี่ยวต่อ เอทิลีนทำงานไม่ได้จิบเบอเรลลินก็จะทำให้ยังเป็นหนุ่มเป็นสาวอยู่ สวนของอาจารย์ทองก็จะมีมะนาวขยายในเดือนเมษายน วิธีการนี้ลงทุนคุ้มกับราคาที่ขายได้ลงทุนไม่เกิน 10 บาทต่อต้น นอกจากนั้นวิธีการนี้ก็สามารถนำไปใช้กับผลไม้หลายชนิด เพราะผลไม้เมื่อออกมากช่วงแรกที่ออกผลผลิตราคาแพง กลางฤดูราคาถูกลงและราคาสูงขึ้นในช่วงปลายฤดู ทำอย่างไรให้ผลผลิตออกก่อนคนอื่นหรือทำให้แก่ช้า ครั้งหน้าติดตามกันต่อถึงวิธีการทำให้ผลไม้แก่เร็ว***

บทรายการวิทยุ	:	เรื่อง การต่อเชื้อราบิวเวอเรียด้วยข้าว
รายการ เกษตรอาสา	:	วันพุธที่ 7 มกราคม 2558 เวลา 09.05 – 09.55 น. ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ม.ก.
สัมภาษณ์	:	ชัยสุรัตน์ เตชอภิชาติ เกษตรกรผู้นำกลุ่มผู้ทำเกษตรแบบชีววิถี จ.เชียงราย สนับสนุนโดย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ดำเนินรายการโดย	:	บุญทริกา ไตรโกมุท

เนื้อหาโดยสรุป

เชื้อราบิวเวอเรียมีประสิทธิภาพป้องกันศัตรูพืชทุกชนิดจึงนำมาใช้กับพืชไร่ไม้ผล สำหรับกระบวนการต่อเชื้อราบิวเวอเรียนั้นเริ่มจากการนำข้าวจ้าวซึ่งลักษณะค่อนข้างแข็ง เช่น ข้าวสาวไห้ ข้าวข้าวพันธุ์พิษณุโลกหุงกึ่งสุกกึ่งดิบมาบรรจุในถุง การที่เลือกใช้ข้าวทั้งสองพันธุ์นี้เพราะเชื้อราเจริญได้ดี นำมานึ่งให้ใส่น้ำน้อยประมาณ 30 นาที นำมาบรรจุถุง การต่อเชื้อราบิวเวอเรียด้วยข้าวนี้ประยุกต์จากการจากนั้นนำเชื้อราผสมในน้ำสะอาดมาฉีดในถุง 1 ซีซีคลุกให้ทั่ววางทิ้งไว้ 5-7 วันไม่ให้โดนแดดให้อยู่ในอุณหภูมิห้อง เชื้อราบิวเวอเรียที่นำมาใช้มาจาก วช. เชื้อราบิวเวอเรียที่นำมาฉีดป้องกันแมลงจะเป็นแมลงชนิดไหนก็เพาะเชื้อจากแมลงชนิดนั้น เช่น แมลงศัตรูข้าว แมลงพ่นไม้ผล เพาะหัวเชื้อจากแมลงแล้วนำมาขยายส่งเสริมให้เกษตรกรการทำแบบนี้ก็เหมือนกับเป็นการทำวัคซีน หลังจากทิ้งไว้ 5-7 วันจนเชื้อราเต็มแล้วให้นำมาละลายกับน้ำ 1 ถุงขยี้ละลายกับน้ำ 1 ลิตร กรองแล้วผสมกับน้ำตามอัตราส่วน 1:10 หรือ 1:20 ตามแต่ชนิดแมลง ถ้าเป็นจำพวกหนอนจะใช้อัตราส่วน 1:15 ที่ผ่านมามีได้นำมาใช้ป้องกันเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในข้าว แมลงค่อมทอง แมลงกลบในลำไย อัตราส่วนที่ใช้กับลำไยจะใช้อัตราส่วนมากกว่าเพราะทรงพุ่มใหญ่ นอกจากนี้ยังใช้ป้องกันแมลงในมันฝรั่งและกำลังนำมาใช้กับข้าวญี่ปุ่นที่ปลูกในจังหวัดเชียงรายด้วย เพราะข้าวญี่ปุ่นที่ปลูกที่นี้ส่งออกไปยังญี่ปุ่นกว่า 20 ปีแล้วซึ่งได้รับข้อแนะนำให้ระวังสารเคมีตกค้างเกินมาตรฐาน สิ่งแวดล้อมดีขึ้นหลังจากใช้เชื้อราบิวเวอเรีย

วิธีใช้ควรใช้ให้เหมาะสม เวลาการฉีดพ่นควรฉีดช่วงเวลาเย็น คือ 16.00 -20.00 น. เป็นช่วงที่แมลงออกหากินและอับลม เชื้อราต้องถูกตัวแมลง ฉีดพ่นทุกวัน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมกับการอยู่อาศัยของแมลง แมลงจะเริ่มมารบกวนต้นพืชในช่วงผลิใบอ่อน ผลเริ่มมีรสหวาน แมลงจะมาวางไข่เพื่อให้ลูกกินเมื่อผลไม้แก่

การใช้ข้าวจ้าวต่อเชื้อราบิวเวอเรียนี้ที่กลุ่มของคุณชัยสุรัตน์เป็นสถานที่แรกที่คิดการต่อเชื้อแบบนี้ซึ่งพบว่าลงทุนต่ำ ทำได้ง่ายกว่าการต่อเชื้อราบิวเวอเรียโดยใช้แป้งข้าวโพด หรือ เมล็ดข้าวโพดซึ่งต้องควบคุมอุณหภูมิของแป้ง ระยะเวลาที่เชื้อเจริญใช้เวลา 15-20 วันซึ่งมากกว่าการใช้ข้าวจ้าวซึ่งใช้เวลาเพียง 10 วันเท่านั้น***

บทรายการวิทยุ	:	เรื่อง เทคนิคการทำให้มะนาวแก่เร็วขึ้น
รายการ คู่ยกกัน 9 โมง	:	วันจันทร์ที่ 26 มกราคม 2558 เวลา 09.05 – 09.55 น. ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ม.ก.
สัมภาษณ์	:	อาจารย์วีรยุทธ ศรีเลอจันทร์ (อ.ทอง ธรรมดา ปราชญ์เกษตรจากศูนย์เรียนรู้ เพชรพิมาย และ สมาชิกสภาเกษตรกร จ.นครราชสีมา)
ดำเนินรายการโดย	:	บุณทริกา ไตรโกมุท และ อนงค์นาฏ ผลประเสริฐ

เนื้อหาโดยสรุป

มะนาวที่ออกดอกเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์จะออกผลเป็นมะนาวปีซึ่งขายได้ราคาถูก เกษตรกรจึงต้องการวิธีการที่จะทำให้ผลผลิตขายได้ราคาสูงโดยการบังคับให้มีผลผลิตนอกฤดู วิธีการหนึ่งนี้อาจเป็นตัวเลือกได้คือเทคนิคการทำให้มะนาว หรือผลผลิตอื่นๆแก่เร็วขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงช่วงที่มีผลผลิตออกมาราคาต่ำ อาจารย์ทอง ธรรมดา กล่าวว่า จากการสังเกต พบว่า มะนาวเริ่มสร้างสารที่ทำให้ผลแก่ในเดือนที่สี่ เดือนที่ห้าผิวจะเริ่มบางลง และเริ่มมีน้ำ โดยเฉพาะมะนาวแป้นถ้าเก็บก่อนอายุสี่เดือนก็จะไม่มีน้ำ มีแต่กากหรือขาง การที่จะทำให้มะนาวแก่ก่อนทำได้ ดังนี้ สมมติมะนาวออกดอกเดือนมกราคม ประมาณเดือนมีนาคมผลมะนาวมีอายุสอง เดือนช่วงปลายเดือนมีนาคมนี้ให้เปลี่ยนไปใช้ปุ๋ยสูตรเสมอ ต้นเดือนเมษายนให้ใช้ปุ๋ยตัวท้ายสูง เช่น 13-13-21 หรือ 8-24-24 ส่วนทางใบให้ฉีดเอทิลีน หรือ ใช้น้ำส้มควันไม้แทนก็ได้เพราะในน้ำส้มควันไม้มีสารเอทิลีนที่ทำให้ผลไม้แก่เร็ว รดน้ำเพียงเล็กน้อยให้บ้างขาดบ้าง ธรรมชาติของมะนาวผลจะแก่เมื่อ 1.ครบอายุ 2.ใส่ปุ๋ยที่มีโปแตสเซียมสูง 3.ได้รับการฉีดเอทิลีนเพื่อให้แก่เร็ว 4.ทำให้ต้นไม้เครียดโดยการรดน้ำ ดังนั้นเมื่อครบอายุผลมะนาวเข้าเดือนที่สามให้ปุ๋ยที่มีตัวท้ายแล้วฉีดน้ำส้มควันไม้ ให้น้ำเว้นบ้างรดบ้างมะนาวจะแก่เร็วกว่าปกติหนึ่งเดือนเศษ จะทำให้มีมะนาวขายในเดือนพฤษภาคมซึ่งราคามะนาวยังสูง หากดอกมะนาวร่วงหรือผลเล็กๆร่วงในช่วงเดือนมกราคมเกษตรกรสามารถใส่ปุ๋ยกระตุ้นตาดอก หรือฉีดฮอร์โมนโพโอทีเมียเปิดตาดอกอีกชุดจะได้มีดอกขึ้นใหม่ อย่างไรก็ตามมีข้อแม้ว่าถ้าบังเอิญมะนาวติดดอกปลายเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเร่งให้แก่ไม่ทันก็ใช้วิธีการดองให้แก่ช้า เพราะจากความรู้ที่ว่าเมื่อมะนาวขึ้นเดือนที่สี่จะเริ่มสร้างสารแก่หรือได้รับธาตุโปแตสเซียม อันดับแรกทางดินให้ใส่ธาตุไนโตรเจนสูงใส่ 25-7-7 หรือ 16-8-8 หรือใส่ปุ๋ยขี้วัวให้มะนาว รดน้ำต่อเนื่องอย่าให้ขาด ทางใบฉีดฮอร์โมนจิบเบอเรลลิน มีขายตามร้านเคมีเกษตรทั่วไป 1-2 ครั้งระยะห่าง 10-15วัน/ครั้ง จะสามารถดองให้มะนาวแก่ช้า 2 เดือน ออกดอกเดือนพฤษภาคมจะเก็บขายได้ในเดือนกันยายน – ตุลาคม ช่วงนั้นตลาดนับลูกขายไม่ได้ขายเป็นงาน ถ้าฉีดฮอร์โมน 1 ครั้ง ยืดอายุได้ 1 เดือน ฉีด 2 ครั้งยืดอายุได้ 2 เดือน แต่มีข้อจำกัดห้ามฉีดเกิน 2 ครั้งเพราะขี้วัวผลมีอายุจำกัดทำให้ผลร่วง ถ้าเกษตรกรสามารถดองผลผลิตให้แก่เร็ว ช้าได้จะเป็นผลดีด้านราคา เทคนิคนี้ใช้ได้กับผลไม้อื่น เช่น ส้ม เงาะ น้อยหน่า ทดลองแล้วที่สวนส้มอำเภอฝาง ในด้านการลงทุนต่อต้นไม่เกิน 5 บาท ทดลองแล้วที่สวนเงาะที่จังหวัดจันทบุรี เกษตรกรใช้วิธีการนี้แล้วได้ผล แต่การเร่งให้ผลแก่ก่อนกำหนดจะกระทบกับคุณภาพผลผลิตเพียงเล็กน้อยคือขนาดผลขนาดใหญ่ไม่เท่ากับอายุผลจริงเหมือนกับเด็กแล้วเร่งให้แก่ นำน้อยกว่าเดิมเล็กน้อยเท่านั้น ***